

Sprawozdanie Stenograficzne
z 71 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 21 lipca 2010 r.

Punkt 1. porządku obrad: Ślubowanie Rzecznika Praw Obywatelskich

Marszałek

Grzegorz Schetyna:

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 1. porządku dziennego: Ślubowanie Rzecznika Praw Obywatelskich.

Sejm za zgodą Senatu powołał panią Irenę Lipowicz na rzecznika praw obywatelskich. Zgodnie z art. 4 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków rzecznik składa przed Sejmem ślubowanie. Stwierdzam, że rzecznik praw obywatelskich pani Irena Lipowicz zgłosiła się w celu złożenia ślubowania. Proszę panią Irenę Lipowicz o złożenie ślubowania. Panie i panów posłów proszę o powstanie.

Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena Lipowicz:

Ślubuję uroczyście, że przy wykonywaniu powierzonych mi obowiązków Rzecznika Praw Obywatelskich dochowam wierności Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, będę strzec wolności i praw człowieka i obywatela, kierując się przepisami prawa oraz zasadami współżycia społecznego i sprawiedliwości.

Ślubuję, że powierzone mi obowiązki wypełniać będę bezstronnie, z najwyższą sumiennością i starannością, że będę strzec godności powierzonego mi stanowiska oraz dochowam tajemnicy państwowej i służbowej. Tak mi dopomóż Bóg.

Marszałek

Grzegorz Schetyna:

Dziękuję.

Stwierdzam, że powołana na rzecznika praw obywatelskich pani Irena Lipowicz złożyła ślubowanie przed Sejmem. Bardzo proszę, pani rzecznik.

Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena Lipowicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Podstawowym obowiązkiem rzecznika praw obywatelskich jest stanowcze realizowanie zadań tego urzędu. Każdy, kto uważa, że jego wolności i prawa zostały przez władze publiczne naruszone, może na zasadach określonych w ustawie zwrócić się do rzecznika praw obywatelskich. Staranne rozpatrywanie takich spraw przy pomocy kompetentnych pracowników urzędu rzecznika praw obywatelskich jest kwestią najważniejszą i na niej chciałabym się skupić. Już pierwsi rzecznicy praw obywatelskich: pani prof. Ewa Łętowska, a następnie pan prof. Tadeusz Zieliński i pan prof. Adam Zieliński, stworzyli w tym zakresie bardzo wysokie standardy, co umożliwiło zdobycie przez ten urząd jego obecnego autorytetu. Mam taki zamiar i nadzieję, że będę mogła spełnić te wysokie standardy pracy podstawowej rzecznika, a obecnie czekają mnie nowe wyzwania związane z postępującą europeizacją administracji.

Wysoka Izbo! Od 10 lat współdziałanie z organizacjami pozarządowymi nie jest już prawem, ale wręcz obowiązkiem rzecznika praw obywatelskich. Wielką rolę w rozwinięciu tej strony działalności tego urzędu odegrał jako rzecznik praw obywatelskich prof. Zoll. Stworzył szereg instytucji i podjął wiele inicjatyw społecznych dotyczących kontaktów z organizacjami pozarządowymi, które chciałabym kontynuować, o ile oczywiście będzie to możliwe do zrealizowania. Myślę, że kontakty z organizacjami pozarządowymi często o skrajnie odmiennych poglądach są bardzo ważne. Nawet jeżeli czasem trudno jest pogodzić ze sobą te stanowiska, to zawsze wchodzi one w skład ważnego systemu społecznego w zakresie wczesnego ostrzegania, na które powinniśmy zwracać uwagę. Organizacje pozarządowe odgrywają też ogromną rolę w pozyskiwaniu zaufania społecznego. Socjologowie i psychologowie społeczni ostrzegają nas, że poziom takiego zaufania w naszym kraju, w przeciwieństwie do poziomu indywidualnej przedsiębiorczości naszych obywateli, osiągnął niski, już dawno nieodnotowywany poziom. Podniesienie stopnia zaufania nie jest oczywiście wyłącznie zadaniem rzecznika praw obywatelskich, ale chciałabym się do tego przyczynić.

Rzecznik praw obywatelskich, tak jak inne konstytucyjne organy naszego państwa, działa, Wysoka Izbo, w coraz bardziej zglobalizowanym świecie, w którym ludzie podróżują, osiedlają się, ale również uchodzą przed prześladowaniami. Przez całe wieki Polska dostarczała Europie i światu przede wszystkim emigrantów i uciekinierów. To my wzbogacaliśmy naszym

potencjałem inne kraje. Historia, której bieg szczęśliwie się odwrócił, sprawia, że coraz częściej Rzeczpospolita przygarnia osoby, które z różnych przyczyn nie mogą żyć w swoich krajach. Chciałabym w swojej pracy przyczynić się do tego, abyśmy w imigrantach postrzegali przede wszystkim szansę, a nie zagrożenie, abyśmy ten potencjał potrafili wykorzystać dla wspólnego dobra. W tym zakresie działalność międzynarodową i działalność na rzecz imigrantów rozpoczęli kolejni rzecznicy. Myślę tutaj o pracy zarówno prof. Adama Zielińskiego, jak i pana dr. Kochanowskiego, mojego bezpośredniego, zmarłego poprzednika. O ile tylko te inicjatywy międzynarodowe dotyczące przede wszystkim krajów sąsiednich i krajów, w których żyją i pracują polscy obywatele, będą możliwe do kontynuowania, chciałabym to czynić.

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Każdy rzecznik praw obywatelskich, na co wskazuje doświadczenie, może skryształować punkt ciężkości swojego działania dopiero po pewnym czasie. Obecnie można mówić tylko o planach. Jeżeli chodzi o te plany, problemy, które dostrzegam już obecnie, punkty ciężkości mojego działania i starania mające na celu realizację całej ustawy, to mogę mówić tutaj o prawach osób starszych, ich prawie do godności i samodzielnego życia, prawach ludzi w podeszłym wieku, osób niepełnosprawnych, ofiar przestępstw oraz o prawach tych osób, które w naszym kraju czują się zagrożone, niepewne i najsłabsze. Każdy człowiek w Polsce jest ważny. Każdy ma swoją godność.

Wysoka Izba działa na rzecz poprawy warunków życia naszego społeczeństwa. Mam nadzieję, że będę mogła liczyć na pomoc, robocze kontakty i współpracę. Spędziłam w tej Izbie 8 lat, dlatego mogę powiedzieć, że rozumiem trud pracy poselskiej i dlatego liczę, że w kontaktach z wszystkimi klubami parlamentarnymi i komisjami sejmowymi będę mogła przy państwa zgodzie i pomocy przyczynić się do interweniowania w sprawach, w których krzywda indywidualna – a to stanowi zakres działania rzecznika – przeradza się w krzywdę społeczną. Usuwanie patologii w administracji i krzywdy społecznej uważam za swój podstawowy obowiązek. Myślę, że również ustawowo nakazana współpraca z rzecznikiem praw dziecka, po której wiele sobie obiecuję, współpraca z Najwyższą Izłą Kontroli, która często pokazuje występujące nieprawidłowości, oraz z jedną i z drugą Izłą parlamentu, czyli z Sejmem i z Senatem, stanowią dla mnie zarówno obowiązek, jak i szansę.

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Chciałabym bardzo serdecznie podziękować obu Izbom parlamentu za okazane mi zaufanie. Mam nadzieję, że tego zaufania nie zawiodę w przyszłości. Dziękuję bardzo.